

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

ДОКЛАД

от пилотно изследване

по проект „Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик”

Януари 2023 г.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Съдържание

1. Въведение	3
2. Рамка на държавната политика за младежта.....	4
3. Актуални практики на общинско ниво.....	8
3.1. Планиращи документи 2020-2022.....	8
3.2. Административен капацитет в общините	10
3.3. Местни предизвикателства	12
3.4. Видове младежки услуги и предоставяне на общинско ниво.....	13
3.5. Взаимодействие с младежката общност	17
3.6. Добри практики	18
4. Обратна връзка за реализацията на общинските политики за младежта от целевата група – представително изследване сред младежите 15-29 г. от областта.....	19
5. Обобщение и изводи	26
6. Приложение - население на възраст 15-29 г. в област Пазарджик по местоживееене, пол и възрастови групи, НСИ към 31.12.2021 г.	29

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

1. Въведение

Настоящият доклад е изготвен по проект „Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик“ по Договор №BG05SFOP001-2.025-0186 от 24.08.2022 година, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, и представя целево събирани данни свързани с практически аспекти на планирането и реализацията на държавната политика за младежта на местно ниво.

Анализът се базира на данни от различни източници - интервюта и онлайн проучване с отговорните за младежка политика експерти в общините, представително проучване за областта сред младежите на възраст 15-29 г., анализ на документи, демографски данни от НСИ. Териториалният обхват на анализа е цялата област Пазарджик, а времевият период на проучването обхваща 2020-2022 г.

Следва да се отбележи, че общият контекст на изследвания период (2020-2022 г.) се характеризира с големи специфики, които оказват съществено влияние върху изследваните процеси, а именно: ковид пандемията, динамичната политическа ситуация – 4 правителства и НС с кратък период на функциониране, която повлиява политиките за младежта на национално ниво включително, затруднява комуникацията между нивата, измества фокуса към други проблемни области. Може да се заключи, че този общ политически дневен ред избутва политиката за младежта в периферията.

В същото време в посочения период влизат в сила от 02.08.2022 г. важни изменения и допълнения на Закона за младежта, като част от промените директно засягат процеса на планирането и документите и съставляват актуалния контекст за разглеждане на данните.

Изпълнението на задачата, най-вече установяването на контакт с отговорните лица за младежката политика в общините, е осъществено със съдействието на областната администрация и експерта отговорен за тази политика, както и отзивчивостта на самите общински експерти, отговорни за младежката политика.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

2. Рамка на държавната политика за младежта

Цялостната рамка и процеса на планиране и изпълнение на държавната политика за младежта се дефинира чрез Закона за младежта (ЗМ), в сила от 20.04.2012 г., с последно изменение и допълнение от 2 Август 2022 г., ДВ. бр.61. Той дефинира основните принципи, управление и финансиране на дейностите, осъществявани в изпълнение на държавната политика за младежта. Регламентира всички документи на политиката за младежта на всички нива, вкл.: Национална стратегия за младежта, годишни планове и доклади за нейното изпълнение; национални програми, областни планове и общински планове, както и съответните отговорни лица и/или координиращи лица и срокове за тяхното създаване. ЗМ задава необходимите дефиниции и рамка за провеждането на младежки дейности, функционирането на младежки организации, статута на младежкия работник, младежкото доброволчество, както и създаването и функционирането на Националната информационна система за младежта.

Законът за младежта (ЗМ) дефинира държавната политика за младежта като „целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото, която има за цел създаване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие на младежите и участието им в обществения и икономическия живот, както и приобщаването им в управлението на местно, областно и национално ниво чрез дейности, насърчаващи развитието на младежите в страната“ (чл. 2).

Национална стратегия за младежта (НСМ). Стратегическата рамка на държавната политика за младежта, която определя дългосрочните цели и приоритети на държавната политика за младежта за срок 10 години. По-нататък законът изисква Министерският съвет да внесе за приемане в Народното събрание проект на Национална стратегия за младежта с цел гарантиране на устойчивост на националната политика за младежта. Националната стратегия за младежта (НСМ) прилага „многосекторен подход в политиката за младежта“, обоснован с широкия обхват на проблемите, които засягат младите хора, и необходимостта от тяхното интегриране в секторните политики

Ковид кризата, както и политическата ситуация в страната, повлияват сериозно планиращия процес и актуалната **Национална стратегия за младежта 2021-2030 г.** е одобрена от Народното събрание през януари 2023 г. Това закъснение неизбежно повлиява процесите на планиране и изпълнение на общинско ниво.

Годишни планове за изпълнение на НСМ: разработват се на основание чл. 6 на ЗМ и въз основа на събрана и обобщена информация за дейности и инициативи в сферата на младежта от съответните централни и териториални органи на изпълнителната власт. Разработването им се координира и ръководи от Министъра на младежта и спорта. Приемат се от Министерския съвет по предложение на министъра. Ежегодно се изготвят **Отчети на Плановите за изпълнение на НСМ**, в които в аналогична на плановете структура се проследява напредъкът

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

по задачите и подзадачите – осъществени дейности и реализирани стойности по заложените в плановете индикатори.

Национални програми за младежта: програми за изпълнение на НСМ, които се приемат от Министерския съвет по предложение на Министъра на младежта и спорта.

Областни планове за младежта: изготвят се ежегодно от областните управители, които обобщават общинските планове за младежта. Областният план за младежта определя целите и приоритетите на регионалната политика за младежта в съответствие с НСМ, с областната стратегия за развитие и с потребностите на младежите в региона.

Общински планове за младежта: ежегодно кметовете на общини предоставят на областните управители общински годишни планове за младежта. Общинският план за младежта се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината след съгласуване с общинския консултативен съвет по въпросите за младежта, където такъв е създаден. Последното изменение на ЗМ изисква общините с население над 45 000 души задължително да сформират консултативен съвет по въпросите за младежта.

ЗМ предвижда и механизъм за мониторинг и отчитане на мерките и програмите в изпълнение на младежките политики - съвкупността от средства, методи и източници на информация с помощта на които се наблюдава и отчита напредъкът към постигане на целите. Средствата за мониторинг и отчитане на мерките и програмите понастоящем включват:

Годишните отчети на плановете за изпълнение на НСМ, в които, в аналогична на плановете структура, се проследява напредъкът по задачите и подзадачите – осъществени дейности и реализирани стойности по заложените в плановете индикатори;

Доклад за младежта, изготвя се съгласно изискването на чл. 5 от ЗМ, и след последното изменение Народното събрание приема доклад за младежта за период от две години по предложение на Министерския съвет. Докладът за младежта представлява обзорец документ, със задължителни изисквания към съдържанието, който представя измененията в социално-икономическото положение на младежите от началото на действие на НСМ и отчита изпълнението на приоритетите и целите за съответната година. Първият доклад за две годишен период (2021 – 2022 г.) предстои да бъде внесен от Министерския съвет в Народното събрание в срок до 30 септември 2023 г.

На общинско и областно ниво, съгласно изискванията на ЗМ, кметовете на общини са задължени да предоставят на областните управители годишен отчет за изпълнението на дейностите, насочени към младежите на територията на общината.

Отчетността и наблюдението за изпълнението както на НСМ, така и за кореспондиращите планове на общинско ниво изпитва по-скоро дефицит на данни, основно се ползват налични данни от официални източници – НСИ, Агенция по заетостта, регистрационни данни от

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

различни нива на образователната система и др., и целеви представителни социологически проучвания сред младежите, но с различна регулярност.

Друг много важен елемент на младежката политика е взаимодействието - планирането и изпълнението на младежките политики, основано на глобална стратегия за младежта, е свързано както с постигането на резултати в специфичните сфери на младежки проблеми, така и с необходимостта от много добро взаимодействие и синхрон между различните институции с оглед интегрирането на младежките проблеми в съответните сектори. За постигане на този ефект понастоящем се прилагат няколко механизма за взаимодействие.

Национален консултативен съвет за младежта

Националният консултативен съвет за младежта (НКСМ) е регламентиран в Закона за младежта и основните му задачи са свързани с това, да дава становища по проекти на нормативни актове и стратегически документи и да предлага мерки за постигане на целите на държавната политика за младежта. Съставът на НКСМ отразява философията на многосекторния подход на високо йерархично ниво, включвайки заместник министри на: младежта и спорта, здравеопазването, културата, вътрешните работи, правосъдието, регионалното развитие и благоустройството, финансите, образованието и науката, заместник председател от ДАЗД. В състава влизат и представители на НСОРБ, Националното представителство на студентските съвети и всяка национално представителна младежка организация. Председател е министърът на младежта и спорта, а административното обслужване се осигурява от ММС.

Обществен съвет по въпросите на младежта към министъра на младежта и спорта

Общественният съвет по въпросите на младежта към министъра на младежта и спорта представлява консултативно звено за формиране на позиции, становища и инициативи за решаване на проблеми от специалната компетентност на министъра на младежта и спорта при спазване на принципите за публичност и прозрачност. Той обсъжда и дава предложения по проекти на нормативни актове на министъра при определянето и провеждането на политиките, по проекти на стратегически и програмни документи, планове, отчети и доклади за изпълнението, предлага конкретни инициативи. В състава на съвета влизат: представители на организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ за осъществяване на дейност в обществена полза и имащи за цел осъществяване на младежки дейности; представители на всяка национално представена младежка организация, вписана в Списъка на национално представените младежки организации; представители на Националното представителство на Студентските съвети.

Общественният съвет е важен официален форум за консултации с основните заинтересовани страни в областта на държавната политика за младежта. Той е замислен като ключов фактор за

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

консултации в процеса на планиране и приемане на нови стратегически документи за младежта.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

3. Актуални практики на общинско ниво

3.1. Планиращи документи 2020-2022

Основната задача, свързана с планиращите документи на местно ниво беше да се установи дали са спазени основните предписания на Закона за младежта, а именно:

- ✓ наличие на годишен общински план за младежта,
- ✓ съответствие със структурата, предписана от ЗМ;
- ✓ наличие на финансова обезпеченост на дейностите.

Обобщението на събраната информация налага следните изводи:

- ✓ Налице са прекъсвания в планирането практически за всяка община – има прекъсвания обаче и отпреди ковид кризата, изтъквана като евентуална причина, доколкото годишните планове следва да са готови преди март месец, когато е началото на кризата през 2020 г. т.е. би трябвало такива да има във всяка община за 2020 г. Другите евентуални причини за тези прекъсвания са свързани с липса на човешки капацитет, честа смяна на отговорния за политиката и респективно кратък опит.
- ✓ Също така беше констатирано, че актуалните отговорници за политиката, най-вече тези, които са по-отскоро често не знаят и/или не могат да намерят плана като документ. Последното освен за липса на добре подредена документална база и приемственост, показва и липса на публично оповестяване на плана. Така, това се превръща в обективна липса на достъп до документ, който реално може и да съществува.
- ✓ Липса на публичност - в повечето планове, в които има такава точка се заявява, че ще бъдат публикувани на сайта на общината, но тази практика далеч не е регулярна и не всички планове са публикувани, дори и да са изготвени. Понякога е дадена публичност на решенията на общинските съвети за тяхното приемане, но не и на самия документ. Така става проблем дори за самите експерти да открият и проследят документите, особено ако са нови. Също така следва да се отбележи, че публичността на документите не е задължително да се елимитира до сайта на общината.
- ✓ Документите като структура и съдържание са изключително разнотипни. Реално не следват тематичната структура съгласно ЗМ, въпреки ползването на някои наименования. Някои излизат извън обхвата на младежката целева група, включвайки например по-малките деца, или включват като изброяване много широк тематичен обхват на цели/дейности, без приоритизиране спрямо местното ниво. В повечето случаи имат визия по-скоро на дългосрочен стратегически документ, отколкото на оперативен едногодишен план.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

- ✓ В този вид тези документи правят изключително трудно, направо невъзможно да се състави адекватен планиращ документ на областно ниво каквото е изискването на ЗМ.
- ✓ Процес на изготвяне на документите - следва да се отбележи, че повечето документи се изготвят от експертите, понякога съвсем самостоятелно, но в същото време те нито са обучавани, нито разполагат с практически методически насоки за изготвянето на годишните планове.
- ✓ Финансиране – посочването на наличните бюджети или средства за изпълнението на заложеното е изключение и доколкото се среща сумите са от общинските бюджети и са много ниски. Най-често се изброяват принципно възможни източници на финансиране, които очевидно в рамките на годината не могат да осигурят ресурси за дейности. Това е един от сериозните демотивиращи проблеми в прилагането на държавната политика за младежта, доколкото се изисква изготвянето на планове, но не е обезпечен надежден и достатъчен финансов ресурс от държавата за прилагането им.

Община	План, 2020 г.	План 2021 г.	План 2022 г.
Батак	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, бюджет 2000 лв.	няма, или не е получен в срока на изследването	няма информация
Белово	няма структурата по ЗМ, не може да се определи колко е наличния бюджет за реализация, има индикативни суми според принципно възможни източници на финансиране	няма, или не е получен в срока на изследването	няма информация
Брацигово	няма, или не е получен в срока на изследването	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, няма посочен осигурен бюджет	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, няма посочен осигурен бюджет
Лесичово	планът е за странен период 2017-2020 г., ползват се данни не за целевата група 15-29, а от 0 до 19 г. и др. групи извън обхват, бюджет 1100 лв.	няма, или не е получен в срока на изследването	няма информация
Панагюрище	няма, или не е получен в срока на изследването	няма структурата по ЗМ, съдържа изключително много информация извън обхвата на целевата група, няма	няма структурата по ЗМ, съдържа изключително много информация извън обхвата на целевата група, губи се

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

		посочен бюджет, посочени принципни източници на финансиране.	фокус, няма посочен бюджет, посочени принципни източници на финансиране.
Пазарджик	няма, или не е получен в срока на изследването; предоставена информация, че се подготвя стратегия за младежта.	няма, или не е получен в срока на изследването	няма информация
Пещера	няма, или не е получен в срока на изследването	няма, или не е получен в срока на изследването	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, няма посочен бюджет .
Ракитово	няма, или не е получен в срока на изследването	няма, или не е получен в срока на изследването	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, няма посочен бюджет .
Сърница	няма, или не е получен в срока на изследването	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет
Септември	няма, или не е получен в срока на изследването	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет
Стрелча	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет, има посочени източници за финансиране към всяка дейност	няма, или не е получен в срока на изследването	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет, има посочени източници за финансиране към всяка дейност
Велинград	няма структурата по ЗМ, няма посочен бюджет, ползва много стари данни от 2011 г. , не разбираем на места поради странно форматиране	няма, или не е получен в срока на изследването	има стремеж да се спази структурата по ЗМ, няма посочен бюджет

3.2. Административен капацитет в общините

Реализацията на младежките политики на местно ниво естествено са свързани с някои аспекти на наличния капацитет за планиране и прилагане на тази политика. Целта на събраната информация е да се очертае с конкретика състоянието към момента, а не да се отправя

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

директна критика към отделните експерти. Събраната цялостна информация, и основно получената обратната връзка от експертите в общините позволява да се изведат следните, по-скоро обезпокоителни изводи:

- ✓ Никъде не се идентифицира самостоятелна административна структура за прилагане на младежка политика, например отдел или друго по-малко звено. По информацията от експертите такава ще има в бъдеще в община Пазарджик.
- ✓ За експертите по „младежките дейности“, това задължение също не е единствено, а част от много други и то често се губи в периферията, т.е. липсва и експерт само за младежка политика. В този смисъл се наблюдава претовареност сред общинските служители и липса на възможност за съсредоточаване върху младежката политика.
- ✓ Периода на ангажираност в процеса на планиране/прилагане на младежки политики за отделните експерти варира значително – от 1 месец до 15 г. Освен големите различия в опита, това предполага или досегашна липса, или чести смени на отговорниците за политиката, съответно липса на приемственост (експертите често не разполагат с документите преди те да поемат тези задължения/ не знаят какво се е случвало и т.н., като цяло изпитват голяма несигурност, съответно необходимост да се консултират с колеги и т.н.).
- ✓ Като логично следствие експертите от всички общини са категорични, че имат нужда от обучение, като някои посочват и конкретни насоки:
  - „Винаги има нужда от обучение, особено що се отнася за планиране..“
  - „Да, смятам, че са нужни обучения и срещи с всички институции, които имат отношение към младежите“
  - „Обмяна на опит между общини“
  - „Обучение за финансиране и реализиране на проекти за младежи“
- ✓ Идентифицира се недостатъчна информираност относно младежката група – не са наясно с броя като цяло в общината, разпределението им по територията, младежките организации и тези, които работят с младежи и др. Информираността за местните младежки организации реално се изчерпва със структурите на доброволните формирания, червения кръст и училищни съвети, най-често директно се посочва „нямаме данни“. Като цяло не се борави с данни, а с впечатления.
- ✓ Друга особеност е, че младежката група много често се асоциира доминантно с учениците, въпреки, че формално вероятно се знаят законовите възрастови граници. Това е констатирано и преди и сред други експертни групи и се дължи основно на факта, че ученическата съвкупност е най-лесно достъпна, преброима, отчетна и т.н. Когато стане въпрос за по-високата възрастова група младежи, от

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

друга страна, веднага се посочват подгрупи като безработни или други уязвими групи, но не и групата в нейната цялост. Тази „оперативна“ нагласа, макар и подсъзнателна, определено не съдейства за оптимално планиране и реализация на младежка политика и следва да се работи за нейното реформиране.

Без да се претендира за изчерпателност на проблематиката, свързана с административния капацитет на местно ниво, посочените констатации реално разкриват сериозни дефицити за планиране и реализация на ефективни младежки политики на местно ниво.

3.3. Местни предизвикателства

Визията на експертите относно местните проблеми има за цел да даде представа за конкретния контекст на реализация на младежката политика. Прави впечатление, че се изтъкват най-често общо социално икономически характеристики на средата, които надхвърлят рамките на целевата младежка политика. Извън тях като основен проблем може да бъде обобщен – липсата на ресурсна и финансова обезпеченост на държавната политика за младежта, което се явява основният препъни камък пред нейната реализация. И ако по отношение на материална база (младежки центрове, пространства се работи все пак, основно с донорски пари и пари по програми, то финансирането на дейности си остава единствено в задълженията на общините, което и поражда големите различия, в зависимост от техните възможности. Наред с това се посочва и недостатъчния човешки ресурс, ангажиран с политиката, което вече беше отбелязано.

В случая на конкретната област – Пазарджик, прави впечатление, че все още се посочва като проблем намирането на работа, което за страната като цяло не е проблем, както и ниското заплащане.

Какви са основните проблеми, които срещате на местно ниво за прилагане на младежките политики, включително активиране на младежите?

- ✓ на първо място човешкият ресурс ангажиран с младежките политики е недостатъчен;
- ✓ следващата спънка е недостатъчното средства за организиране и провеждане на различни младежки инициативи, за насърчаване на младежите;
- ✓ младежите са изключително пасивни, нямат желание да получават каквато и да е информация, предпочитат да работят без трудови договори или да работят в чужбина;
- ✓ текучество, младите хора се задържат в общината до завършване на средното си образование и след това излизат от града и не се връщат;
- ✓ незаинтересоваността от страна на младежите да се включват в живота на общността;
- ✓ с липса на спортни съоръжения, възможност за предоставяне на висше образование;

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

- ✓ липса на младежки център, няма определено място - младежка зона - за комуникации;
- ✓ липса на работа която е добре заплатена, което води до демотивиране на младежите, липса на желание за участие в инициативи, мероприятия и напускане на общината, съответно на държавата;
- ✓ общината не може да кандидатства с проекти по националната програма, не е сред бенефициентите (*това обстоятелство е вече променено при последния прием на проекти*)

3.4. Видове младежки услуги и предоставяне на общинско ниво

Законът за младежта (Чл. 17 и 18) дефинира задължението на държавата и общините да насърчават и подпомагат осъществяването на дейности и услуги за младежта, включително и основните тематични насоки. Младежките услуги са един от основните инструменти за подкрепа на младежкото включване и развитие. През последните няколко години ММС полага усилия да повиши качеството на младежките услуги като 1) дефинира основните от тях, основавайки се на националната и европейска младежка политика и 2) изготвя стандарти за тяхното предоставяне, като целта е младите хора да получават по-качествена подкрепа при участието им в различни дейности в помощ на тяхното личностно и професионално развитие.

По проект BG05M90P001-3.019-0001-C01 „Разработване и внедряване на стандарти за качество при предоставянето на младежки услуги в България“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, са изготвени стандарти за 12 младежки услуги, като проектът предвижда те да бъдат изпробвани за тяхната адекватност, ефективност и ефикасност на терен и в реална среда за срок от една година. За съжаление проектът не стига до този етап на реализация, но вариантите на стандарти са достъпни на сайта на НИСМ.

В рамките на проучването експертите от общините бяха запитани за младежките услуги, които се предлагат на територията на тяхната община. Табличката по-долу представя отговорите, които очертават три от тях - младежки инициативи и/или кампании, обучения и младежка доброволческа дейност като основни за общините от областта. Това положение кореспондира до голяма степен с насоките на приключилата дейност си НСМ и положението в страната като цяло. Общата палитра на услугите се допълва с още 4 младежки услуги, макар и доста по-рядко срещани се, като тук специално смятаме, че младежките клубове по интереси са подценени. Останалите 4 от услугите въобще не се посочват, включително младежката мобилна работа, което означава, че младежите извън общинските центрове реално нямат достъп до младежки услуги.

Извън тази фактология на състоянието към момента, базирано на интервютата с експертите, следва да се отбележи, че е много трудно да се посочи 1) какво е нивото на запознатост на общинските експерти за видовете младежки услуги, както и за наличните препоръчителни

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

станданти за тяхното прилагане и 2) какво е тяхното съдържателно разбиране за услугите. В този смисъл информацията е по-скоро индикативна, възможно е да има и повече услуги, но предвид краткия период на ангажираност с младежките политики на общинските експерти те да не са запознати с тях.

Като първа стъпка е силно препоръчително да се направят усилия за запознаване на експертите съдържателно с видовете младежки услуги, като част от повишаване на техния капацитет, което може да започне още в следващите етапи на реализация на настоящия проект. В тази връзка и с цел улесняване на процеса представяме по-долу основно описание на основните младежки услуги.

Младежки услуги	брой посочвания
Младежки инициативи и/или кампании	6
Младежки обучения	5
Младежка доброволческа дейност	5
Психологическа подкрепа за млади хора	2
Младежко бизнес консултиране	2
Младежки клуб по интереси	1
Младежки кариерен център	1
Младежки център	0
Младежко пространство	0
Цифрова младежка работа	0
Младежка мобилна работа (услуги за младежи извън общинския център)	0

Видове младежки услуги

Услугата „Младежки център“ предвижда и места за настаняване и се прилага с финансиране по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство в 8 административни области, като центровете са базирани в общините, които са техни административни центрове: областите Стара Загора, Добрич, Пловдив, Враца, Перник, Габрово, Монтана, Бургас (възможно е да има промяна в административните центрове).

Младежки център тип „Младежко пространство“ представлява организационно звено, обединяващо предоставянето на различни услуги за млади хора. Младежкото пространство е необходимо да бъде изградено в модерен и приветлив вид, с цел привличане на млади хора за ползватели на предоставяните услуги и припознаването му от тях като пространство за личностно развитие и оползотворяване на свободното време с дейности, свързани с придобиването на ключови компетенции.

Услугата „Младежки кариерен център“ се състои във формиране на звено, което осигурява достъп на младите хора до специалисти и консултации по различни аспекти на избора на професия и кариерното развитие; подпомага младежите да правят подходящ избор на

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

професионални компетенции и да планират своето кариерно развитие като ниво на образование и сфера на реализация в актуалните условия на пазара на труда; включва и услуги по създаване и надграждане на по-широки лични умения, необходими и полезни както за намиране на първа работа, така и при следващи стъпки в професионалното развитие. Крайната цел е успешен преход от образователната система към пазара на труда. Освен в МЦ тип „Младежко пространство“, услугата може да се предоставя и в други места като университети, училища, професионални центрове и др.

Цифровата младежка работа е съпътстващ процес – част от младежката работа, при който активно се използват и/или разглеждат цифрови технологии и медии. Цифровата младежка работа може да бъде включена във всякаква друга младежка работа и има същите цели като младежката работа като цяло (Заключения на Съвета на ЕС, 2019). Услугата се състои във внедряване на създаването и разпространението на цифрово съдържание в други младежки услуги и работата с младежи като цяло; обучение на представители на целевата група за създаване и разпространение на цифрово съдържание. С това се цели укрепване на цифровите компетентности и медийна грамотност на младите хора.

Младежката мобилна работа е осигуряване на достъп и включване на млади хора от по-малки населени места, където рядко има изградени и функциониращи звена, предоставящи младежки услуги. Услугата е позната и като „изнесена“ услуга за младежи.

Младежкият клуб по интереси представлява неформална организирана група от млади хора със споделен интерес в определена сфера, която се събира регулярно и съвместно организира и провежда дейности. Клубовете по интереси могат да бъдат насочени към най-различни области (наука, творчески умения, приложни дейности, музика, танци, др.). Тази младежка услуга подпомага пълноценно прекарване на свободно време, съвместно с други млади хора, което допринася за развитието на социални умения, общуване, работа в екип за съвместно планиране и провеждане на дейности.

Психологическата подкрепа за млади хора има две основни насоки: 1) Индивидуална работа – предоставяне на професионални психологически консултации и психологическа подкрепа. (професионални действия, насочени към превенция, разрешаване, преодоляване на психологически проблеми, нарушаващи нормалния живот на личността и спомагащи за поддържането на психичното здраве, оптимално психично развитие, социална адаптация, себеразвитие, себереализация, подобряване на качеството на живота на личността). 2) Групова работа – увеличаване на информираността и осъзнатостта сред целевата младежка група (психологическа просвета) по отношение на психично здраве; кога е необходимо търсенето на психологическа подкрепа и как и къде е възможно да бъде получена такава; превенция на негативни явления като прояви на агресия, злоупотреба с алкохол, наркотична, хазартна и други зависимости и др.; развитие на себепознаване, увереност, асертивност, както и емоционална интелигентност и емпатия и други полезни качества.

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Младежката доброволческа дейност се дефинира от Закона за младежта като „общественополезна дейност, извършвана безвъзмездно от младежи на територията на Република България или в друга държава по програми и инициативи в сферата на социални, младежки, спортни и други обществено значими дейности“. Младежките доброволчески дейности включват млади хора на възраст 15-29 г., координирани от други млади хора или от подкрепящи възрастни – експерти, включват също дейности за информиране относно концепцията за младежко доброволчество, възможностите за участие в доброволчески дейности, инициране и оказване на подкрепа за провеждането на доброволчески акции с различна насоченост.

Младежко бизнес консултиране е услуга, която осигурява информация, консултации и друга помощ (например еднократно изготвяне на конкретен административен документ) за оценка и разработване на собствени бизнес идеи, подготовката на бизнес план и/или стратегия за стартиране. Услугата представлява многократно консултиране, което осигурява постепенен процес до възможния краен етап - изготвяне на бизнес план за стартиране на собствен бизнес. Крайната цел е да се култивира и поддържа дух на предприемачество и бизнес инициатива сред младите хора чрез практическа помощ за оценка и развитие и реализация на техните бизнес идеи.

Младежки инициативи и/или кампании - тази младежка услуга цели осъществяването на принос за решаване на предварително идентифициран проблем на целевата група, чрез повишаване на информираността и чувствителността по дадена тема и/или знанията и уменията в дадена сфера. Младежката кампания представлява поредица от събития, обединени от обща цел и тематика, които са разпределени в ясно определен времеви период. Кампанията има ясно формулирана тема, която засяга предварително идентифициран проблем/предизвикателство, засягащо младежката група на място. Включените в кампанията събития могат да бъдат от информационен, обучителен, доброволчески или друг характер. Младежката кампания е насочена към, провежда се с участие на и/или е организирана от млади хора на възраст 15-29 г. Кампанията може да бъде както образователна или информационна по определен важен въпрос, така и развлекателна.

Младежката инициатива е съвкупност от дейности, насочени към младежи от целевата група (15-29 г.), които се планират и осъществяват от представители на самата целева група – „от младежи за младежи“. Това насърчава собствената инициативност на млади хора за идентифициране и решаване на характерни за тяхната възрастова група проблеми и необходимите за това организационни и комуникационни умения и компетенции.

Младежкото обучение е неформално обучение за развитие на личностни и социални качества и умения в помощ на житейската реализация на младите хора. Младежките обучения са част от неформалното образование. Съгласно дефиницията на ЮНЕСКО като неформално образование се определя всяка образователна дейност извън установената образователна система, която служи за определени образователни цели на конкретна група – в случая

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

младежи на възраст 15-29 г. Съответно темите и целите на обученията могат да бъдат много широк спектър – например удовлетворение на интелектуални потребности, развитие на природни заложби и таланти, подкрепа за справяне в училище и образователни преходи, получаване на професионална подготовка, преодоляване на вредни навици и зависимости и много други. Услугата се състои както в идентифициране на теми, обслужващи някои от потребностите на групата, така и в създаване на организация и провеждане на обученията.

3.5. Взаимодействие с младежката общност

С последните изменения на ЗМ допълнително се поставя акцент върху „гарантиране на диалог и участие на младежите при формирането на политиката за младежта на местно, регионално и национално ниво „ чл.3,ал 5. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2022 г., в сила от 02.08.2022 г.)

Взаимодействието с младежите е абсолютно критична точка – само политика „с“ младежите, а не „за“ младежите може да ги активира и мобилизира. Това за сега си остава основно предизвикателство, като е посочено от експертите, и основното тук е начина и формите за структуриране на диалога и взаимодействието. Актуалната практика показва, че има единични постоянно действащи структури и основно се разчита на мнение по време на събития и консултации с младежки организации (*но в същото време не се знае кои са.*)

Законът за младежта не задължава общините с конкретни форми, но това не ги освобождава от сформиранието на подходящи такива за поддържане на връзка с младежката аудитория.

След финансовата не-обезпеченост, взаимодействието с младежката целева група може би е вторият най-сериозен проблем при изпълнение на младежките политики на местно ниво.

Използваните форми са недостатъчни, фрагментирани и не предлагат надежден механизъм за комуникация и въвличане на младежите както в планирането, така и в изпълнението на политиката. Реално това „ад хок“ използване достига до много ограничена младежка група, която впрочем в много случаи е най-активната в територията.

Използвате ли някои от следните начини за взаимодействие с целевата младежка група?

Обратна връзка от младежи участници в инициативи	5
Регулярни консултации с младежки организации	3
Младежки работни групи	2
Младежки консултативен съвет към общината	1
Младежки парламент	1
Експертни групи за работа с младежта	1
Целеви социологически проучвания сред младежката група	1

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

3.6. Добри практики

Добрите практики, посочени като такива от експертите в проучването могат да бъдат обобщени в следните направления:

- Реализация на събития – палитрата е много широка и разнообразна. Проблемът е, че липсва цялостна концепция за реализацията на събитията, яснота кои и колко младежи могат да бъдат обхванати с тях и каква е целта – само развлекателна, образователна, личностно развитие, др. Така се постига участие на едни и същи младежи в няколко събития/мероприятия годишно.
- Доброволческа дейност – важно за младежите направление, което може да се определи като позивна характеристика на местната дейност.
- Общинска наредба за финансиране на младежки проекти – това е рядко срещана практика, което наистина насърчава активност и натрупване на опит и по този начин придава устойчивост. Извън конкретните резултати от всеки проект, тази практика представлява косвен, но ефективен механизъм за връзка с младежката аудитория – темите на проектите, реализацията им, осигуряват много информация за интересите на местните младежи, реализацията дава възможност за директна комуникация и включването на по-голям брой младежи.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

4. Обратна връзка за реализацията на общинските политики за младежта от целевата група – представително изследване сред младежите 15-29 г. от областта.

Настоящият раздел представя данните от проведеното представително проучване с 400 младежи на възраст 15-29 г. от област Пазарджик по въпросите на местната младежка политика. Изследването повдига завесата по важни аспекти на политиката – най-вече младежката информираност, включеност и участие.

По данни на НСИ към края на 2021 г. младежите на възраст 15-29 навършени години са 34 608 души. Основните социално демографски характеристики на младежите в областта показват, че те имат нормално за тази възрастова група разпределение по пол (леко преобладават мъжете), най-голям дял имат най-младите - 36% са 15-19 годишните, а другите две под-възрастови групи са почти равни дялове.

Групата обаче се характеризира със значителна разпръснатост – 38% живеят в селата и още 37% в малките градове и само ¼ са в областния град. Този факт реално предопределя много усилия за обхващане на младежката група, труден достъп и мобилизиране за дейности, също така изисква значителна младежка инфраструктура в отделните общини. Тази структура на разпределение в територията също определя развитието на младежката мобилна работа като приоритетна младежка услуга и инструмент за областта.

Проучването регистрира и 11 % младежи, които не учат, не работят и не се обучават, като се предполага, че повечето от тях са безработни.

Социално демографски характеристики	%
Пол	
мъж	52,5
жена	47,5
	100,0
Възраст	
15-19г.	36,1
20-24г.	32,2

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

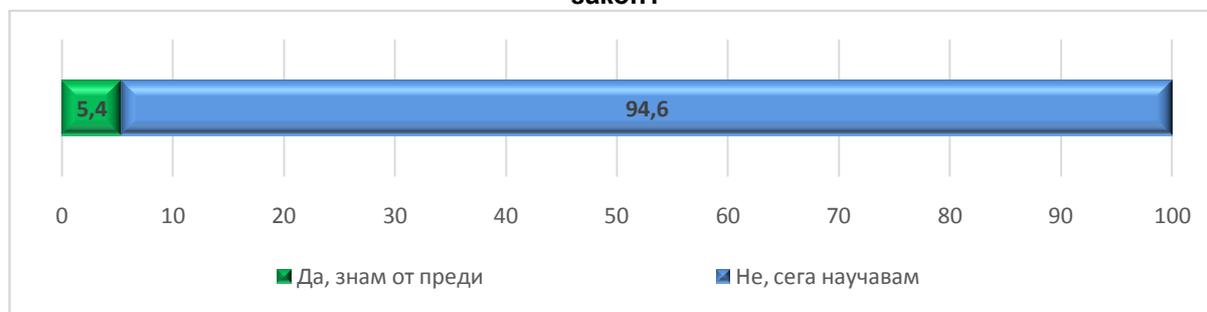

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

25-29г.	31,7
	100,0
Местоживееене	
Областен град	24,8
Малък град	37,1
Село	38,1
	100,0
Заетост в момента	
Уча (ученик или студент)	41,5
Работя	45,3
В обучение за професионална квалификация или стажувам	2,4
Не уча, не работя и не съм в обучение	10,8
	100,0

Информираността относно рамката на младежката политика в страната е много ниска – едва по около 5% са чували за Закона за младежта, за основния документ Национална стратегия за младежта, а парадоксално, но още по-малко (3%) са чували за общинския план за младежта. Връзката и участието на младежите с процеса на планиране почти не се регистрира и се изчерпва с участие в анкети (7%) и някоя информационна среща (0,5%). Тази ситуация до голяма степен кореспондира и с находките от проучването с експертите, където ясно изпъква липсата на публичност на плана и рядкото използване на механизми за връзка с младите хора от територията.

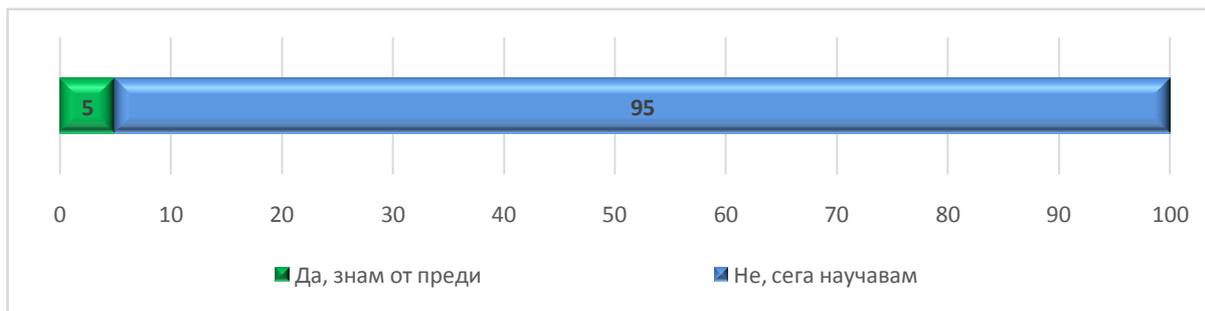
От 2012 г. в България има Закон за младежта, който определя принципи и начини за прилагане на държавна политика в подкрепа на младежта. Вие чували ли сте за този закон?

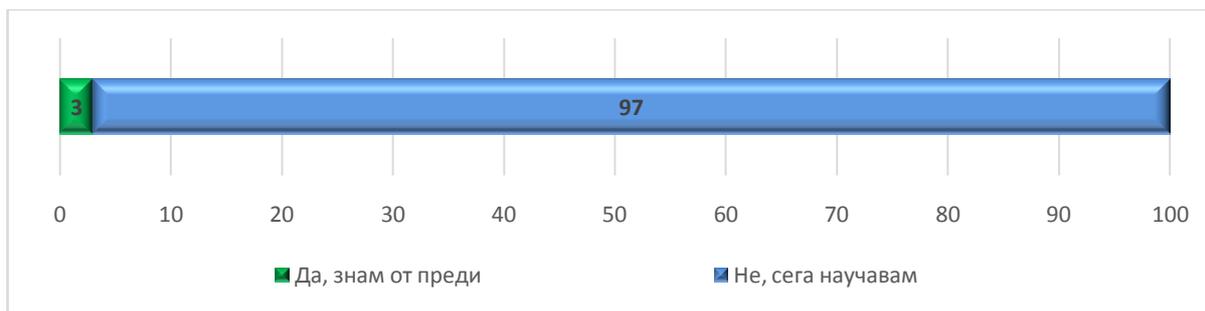

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

В изпълнение на Закона за младежта се приема и изпълнява Национална стратегия за младежта, в която се определят целите и приоритетите на държавната политика за младежта – чували ли сте нещо за нея?

Общините също имат документ, който предвижда дейности за младежи на местно ниво – годишен Общински план за младежта. Знаете ли нещо за Общинския план за младежта на Вашата община?

Ако знаете за Общинския план за младежта, участвали ли сте по някакъв начин в дейности за неговата подготовка или реализация? Отговори Да

Участвал съм в анкета	6,9
Участвал съм в друга информационна среща	0,5
Давал съм препоръки (извън среща)	0,5
Участвал съм в конкретни дейности за реализация на плана	0,25
Участвал съм в обсъждане на потенциални дейности за младежи, които да се включат в Плана	0,25

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Нивото на ползване на младежки услуги е много ниско – най-високият дял е 2.5% за клубове по интереси, 1.5% за доброволчески дейности. Извън това най-голям дял младежи са участвали в спортни състезания, обучения на бюрата по труда, дейности в библиотеката Н. Фурнаджиев, читалищна дейност.

Според анкетиранияте младежи най-активни в работата с младежите са училищата (61%) , читалищата (42%), а общината идва на трето място с 28%. Неправителствените организации не се определят като много активни, което също кореспондира с данните от проучването с експертите, които реално се затрудняват да назоват такива. Младежите успяват да назоват само 3-4 организации - Съвет за младежка политика , СК Хебър, Младежки дом, СК Тракиец, Агора.

Делът на младежите, които заявяват, че членуват в младежка структура или организация е нисък - 2,5 %, а тези, които заявяват опит в подготовката или реализацията на младежки проект са 2% .

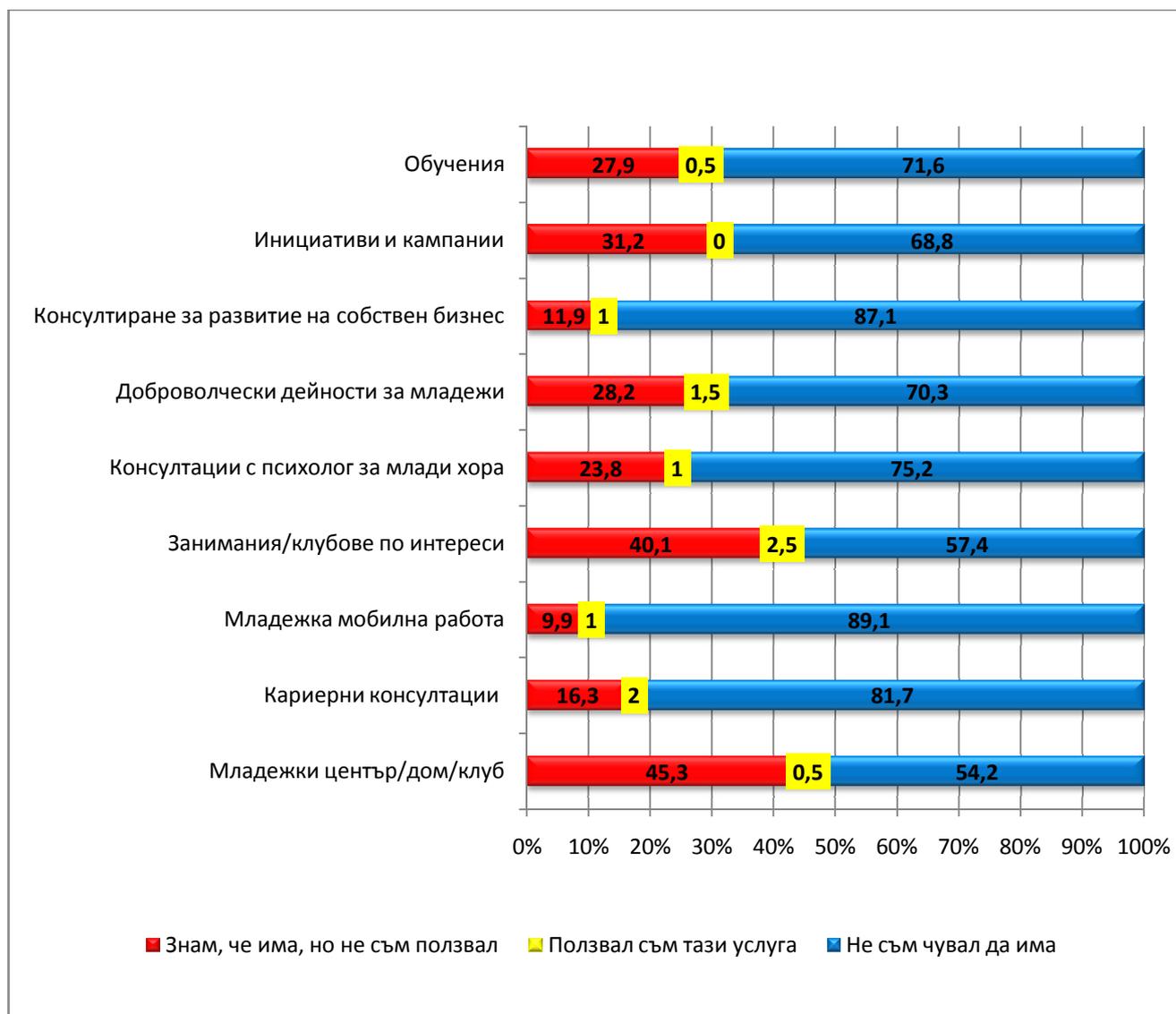
----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Знаете ли дали на територията на вашата община се предлагат някои от следните услуги/дейности за младежи? Ползвали ли сте/участвали ли сте в някоя от тях?

Участвали ли сте в някаква друга организирана младежка дейност (културна, спортна изява, инициатива, доброволческа дейност, младежки проект и др.)? База 5% отговорили

Спортни състезания/изяви	36,4
Обучение от Бюро по труда	9,1
Дейности в библиотеката Н. Фурнаджиев	9,1

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

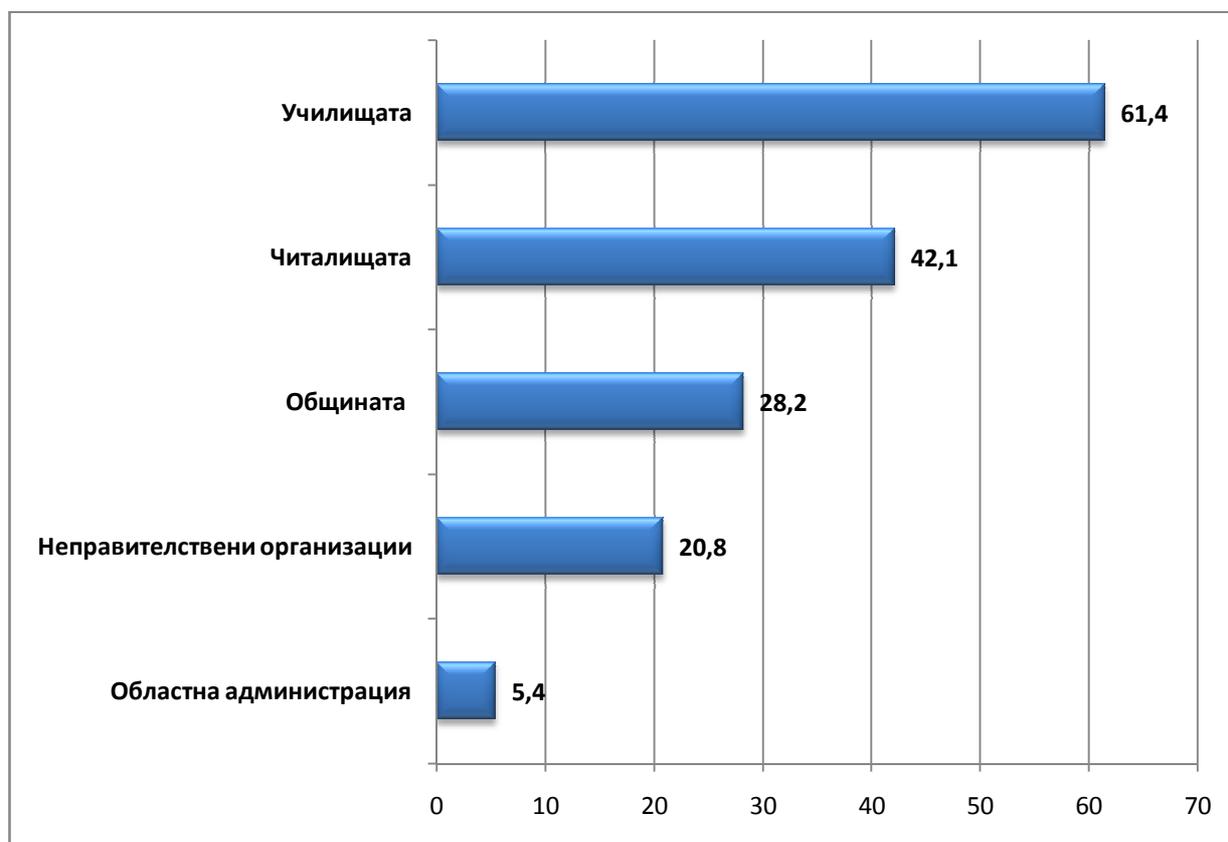

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Дейности на Ученическия съвет	4,5
Читалищна дейност	9,1

Според Вас коя от следните организации/институции е най-активна при работа при планиране и реализация на младежки дейности / работа с младежи във Вашата община?

Отговори „Да“

Таблицата по-долу представя визията на младежите за предизвикателствата на техния живот в територията, респективно възможни направления за действие при младежката политика:

Кои са актуалните теми и проблеми, които са важни за младежите, по които би трябвало да работи общината? База 262 отговорили

Тема	%
Повече средства за спортни и на открито дейности	21,4
Повече работни места, реализация	12,2

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Заинтересованост, активност, мотивация	8,4
Повече обучения (вкл. професионални)	7,6
По-добро образование/ниски такси	7,6
Агресията в училище	6,1
Повече кариерно консултиране	3,8
Здраве	3,8
Д-сти за свободно време на младежи, развлечения	3,1
Околна среда	3,1
Наркотици	3,1
Повече младежки центрове/места (вкл. на открито)	2,3
Липса на перспектива в града	2,3
Безплатни културни/спортни прояви	2,3
Повече информация/срещи	1,5
Бизнес консултиране	1,5
Нови технологии	1,5
Възпитание от родители и учители	0,8
Високи цени на повечето културни прояви	0,8
Повече стипендии за учащите	0,8
Повече младежки организации	0,8
Расизъм/насилие	0,8
Стимулиране на креативността	0,8
Повече активност в селата	0,8
Повече заинтересованост от правителството	0,8

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

5. Обобщение и изводи

Като общ извод от пилотното проучване на територията на област Пазарджик може да се заключи, че младежката политика в сегашното си състояние остава доста невидима за младежите, към които е насочена.

За подобряване на процеса на планиране и изпълнение на младежката политика на общинско ниво е препоръчително да се предприемат активни действия в няколко насоки:

- Действия, които осигуряват спазване на основните принципи на политиката (чл.3 на ЗМ), и в частност да се гарантира диалог с младежите
- Да предприемат действия по идентифициране, изготвяне на списък и установяване на ползотворен контакт за взаимодействие с младежките организации на територията, съгласно определението, дадено от ЗМ и установяване на ползотворен контакт с тях за взаимодействие (Чл. 19. (1) Младежка организация е доброволно сдружение на лица за осъществяване на младежки дейности, което отговаря на следните изисквания: 1. не по-малко от 70 на сто от лицата в него са на възраст от 15 до 29 години включително; 2. повече от половината от членовете на управителния орган са младежи на възраст от 18 до 29 години включително)
- Да предприемат мерки за идентифициране на "Организации, работещи със и за младите хора" (това са юридически лица с нестопанска цел, които не отговарят на изискванията на чл. 19, ал. 1, но вписаната цел в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел съдържа работа със и за младите хора (Допълнителни разпоредби, § 1, т.2)
- Да се формират подходящи организационни структури за взаимодействие при планиране и прилагане на младежката политика (например съвети, експертни/консултативни групи на младежите от общините). Съгласно чл.15, ал (б) на ЗМ в сила от 02.08.2022 г. - при провеждане на общинската политика за младежта кметовете на общини с население над 45 000 души се подпомагат от общински консултативни съвети по въпросите за младежта, създадени с решение на общинския съвет, община Пазарджик да предприеме действия за създаване на консултативен съвет. Тази практика може да се приложи и в по-малките общини, защото е доказал ползността си механизъм, въпреки, че ЗМ не въвежда такова задължение за тях на този етап.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

- Извън тези структури където може да се приложи добрата практик ана една от общините за финансиране на младежки проекти, което е траен и устойчив механизъм за мобилизация на младежите и изграждане на техните умения.
- Да се изготвят оперативни процедурни стъпки, които юе осигурят спазване на заложените в закона срокове, а именно:

Отговорна институция	Краен спрок за планове на съответното ниво	Краен срок за отчети
общински администрации	31 януари	31.01
областни администрации	1 март	<i>няма предписание</i>
национално ниво (ММС)	30 април (годишен план за изпълнение на НСМ)	на 2 години, 30 септември в годината, следваща 2-годишния период; първият 2-годишен период е 2021-2022 г. и Доклада за младежта е до 30 септември 2023 г.

- Да се извършат подготвителни дейности (най-вече събиране на данни и се предприемат действия за обстоен анализ за състоянието на младежите в територията, осигуряващ възможност за адекватно планиране /изготвяне на годишен план, съобразно неговото задължително съдържание (ЗМ чл.16, ал.3) както и други важни специфики на местната младежка общност (15-29г)
- Да се предприемат активни настоятелни действия за осигуряване на методическа помощ и насоки от страна на ММС (координира, контролира, прилага ДПМ) за провеждане на структурирана и равнопавна за младежите навсякъде в страната политика за младежта.
- По отношение на тематичните направление за дейностите на младежката политика, които отразяват предпочитаниятаи нуждите намладежите прилагаме по-долу техните красноречиви препоръки:

Имате ли някакви други препоръки за подобряване на работата с младежите във Вашата община?

База 126 отговорили лица

Препоръки	%
Повече средства за спортни и на открито дейности	19,0

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

Повече информация/срещи	14,3
Д-сти за свободно време на младежи, развлечения	9,5
Повече младежки центрове/места (вкл. на открито)	9,5
Безплатни културни/спортни прояви	7,9
Повече работни места, реализация	6,3
Повече обучения (вкл. професионални)	6,3
По-добро образование/ниски такси	3,2
Заинтересованост, активност, мотивация	3,2
Повече кариерно консултиране	3,2
Има достатъчно дейности	1,6
Високи цени на повечето културни прояви	1,6
Жилищната криза – скъпи жилища	1,6
Обновяване на театри, читалища	1,6
Повече младежки организации	1,6
Повече средства за младежки дейности	1,6
Работни места в държавните структури	1,6
Стимулиране на креативността	1,6
Благотворителност	1,6
Повече активност в селата	1,6
Повече заинтересованост от правителството	1,6

Проект "Повишено младежко участие в мониторинга на националните политики за младежта, изпълнявани от местната власт в област Пазарджик" Договор № BG05SFOP001-2.025-0186-C01

6. Приложение - население на възраст 15-29 г. в област Пазарджик по местоживеене, пол и възрастови групи, НСИ към 31.12.2021 г.

		15 – 19 г.	20 – 24 г.	25 – 29 г.	Общо
В градовете	Мъже	4 102	3 255	3 520	10877
	Жени	3 852	3 056	3 446	10354
В селата	Мъже	2422	2163	2433	7018
	Жени	2264	1964	2131	6359
Общо	Мъже	6524	5418	5953	17895
	Жени	6116	5020	5577	16713

Население на възраст 15-29 г. в област Пазарджик по общини, пол и възрастови групи

	Мъже			Жени		
	15 - 19	20 - 24	25 - 29	15 - 19	20 - 24	25 - 29
Пазарджик	5377	4655	5330	4796	4303	4709
Батак	92	98	133	74	94	93
Белово	114	135	154	124	127	113
Брацигово	144	132	142	145	108	133
Велинград	887	735	858	796	802	784
Пазарджик	2055	1698	1909	1818	1549	1673
Панагюрище	477	460	499	410	385	476
Пещера	339	312	300	299	246	259
Ракитово	443	308	401	375	311	369
Септември	490	469	537	467	391	485
Стрелча	78	79	104	78	79	98
Сърница	126	125	172	122	126	139
Лесичово	132	104	121	88	85	87

----- www.eufunds.bg -----

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.